

Vergaderjaar 2014–2015

34 002

Wijziging van enkele belastingwetten en enige andere wetten (Belastingplan 2015)

C

VOORLOPIG VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR FINANCIËN¹

Vastgesteld 4 december 2014

Het voorbereidend onderzoek geeft de commissie aanleiding tot het maken van de volgende opmerkingen en het stellen van de volgende vragen.

Inleiding

De leden van de **VVD**-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het onderhavige wetsvoorstel. Zij hebben daarover nog de volgende opmerkingen en vragen.

De leden van de fractie van de **PvdA** hebben met belangstelling kennisgenomen van het Belastingplan 2015 en maken graag gebruik van de gelegenheid de regering daarover enkele vragen te stellen.

De leden van de **CDA**-fractie hebben met zowel interesse als met gemengde gevoelens kennis genomen van het Belastingplan 2015. Ter voorbereiding van het plenaire debat over dit Belastingplan hebben zij een aantal opmerkingen en vragen.

De leden van de **SP**-fractie hebben kennisgenomen van het wetsvoorstel en zij hebben naar aanleiding daarvan een aantal vragen.

De leden van de **D66**-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van het voorliggende wetsvoorstel. Deze leden hebben nog een aantal vragen over de verscheidene onderdelen van het onderhavige wetsvoorstel.

De leden van de **GroenLinks**-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van het belastingplan 2015, en hebben daarover een aantal vragen.

De leden van de **ChristenUnie**-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van het Belastingplan 2015 maar hebben daarover nog wel een aantal vragen.

¹ Samenstelling: Holdijk (SGP), Van der Linden (CDA), Essers (CDA), (voorzitter), Sylvester (PvdA), Terpstra (CDA), Nagel (50PLUS), Elzinga (SP), Koffeman (PvdD), Reuten (SP), Knip (VVD), Backer (D66), De Boer (GL), Van Boxtel (D66), Bröcker (VVD), Ester (CU), De Grave (VVD), (vicevoorzitter), Hoekstra (CDA), De Lange (OSF), Postema (PvdA), Sent (PvdA), Van Strien (PVV), Vos (GL), Van Beek (PVV), Kok (PVV), Bruijn (VVD), Van Zandbrink (PvdA).

1. Algemeen

De leden van de **CDA**-fractie hebben waardering voor de thans meer dan in het verleden bestaande zorg bij de regering voor de uitvoerbaarheid van het belastingstelsel en de beperkingen van de Belastingdienst. Ze zijn echter teleurgesteld over het gebrek aan ambitie en visie dat dit Belastingplan uitstraalt. De door deze leden bij het vorige Belastingplan gekeelde belastingverzwaringen, zoals de accijnsverhogingen met zeer nadelige gevolgen in de grensstreek en de verhuurderheffing met zeer ernstige gevolgen voor de woningmarkt, worden in dit Belastingplan niet gemitigeerd, laat staan teruggedraaid. Integendeel: er komen met dit Belastingplan weer nieuwe lastenverzwaringen bij: de eerste schijf in de inkomstenbelasting gaat omhoog, de heffingskortingen gaan voor de middeninkomens sneller omlaag, de energiebelasting voor bedrijven stijgt, de afvalstoffenbelasting stijgt eveneens, directeurengrootaandeelhouders zullen zichzelf een hoger loon moeten toekennen, vanaf 2016 wordt de ouderenkorting verlaagd en vervalt de ouderentoeslag in box 3. De reflex van deze regering is nog steeds om lastenverhogingen voorrang te geven boven uitgavenbeperkingen.

In vergelijking tot honderd jaar geleden, heeft het fiscaal instrumentalisme een zeer grote vlucht genomen. Dat is begonnen in de jaren zeventig en tachtig van de vorige eeuw. Dit fenomeen leidt tot een vergaande complexiteit, met als gevolg extra administratieve lasten, en heeft bovendien als gevolg dat er voortdurend spanningen ontstaan met het gelijkheidsbeginsel. Vorig jaar, bij de behandeling van het Belastingplan 2014 heeft de Eerste Kamer een door de Kamerleden Essers (CDA) en Bröcker (VVD) ingediende motie² over fiscaal instrumentalisme aangenomen. Deze motie roept de regering op om 1. beleid te ontwikkelen om het aantal belastinguitgaven substantieel terug te dringen; 2. om nieuwe belastinguitgaven pas in te voeren nadat doel en noodzaak daarvan is aangetoond in combinatie met een ex ante evaluatie; 3. de effectiviteit van deze maatregelen periodiek te monitoren en te evalueren en 4. de werkingsduur van nieuwe belastinguitgaven te koppelen aan een horizonbepaling. De leden van de CDA-fractie vragen de regering aan te geven in hoeverre zij uitvoering aan deze motie heeft gegeven bij de voorbereiding van het Belastingplan 2015, in het bijzonder ten aanzien van de inmiddels weer meerdere malen gewijzigde leaseregeling?

De leden van de **SP**-fractie appreciëren het dat de regering burgers kond wil doen over wat hen op belastinggebied in 2015 (mogelijk) te wachten staat. Zie bijvoorbeeld de volgende verwijzing naar een Rijkswebpagina: <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/koopkracht/inkomensmaatregelen/werk-en-inkomen/ik-ben-in-loondienst-zelfstandig-ondernemer>. Hoe ziet de regering de daar gestelde formuleringen in verhouding tot het begrotingsrecht van de Staten-Generaal?

De leden van de **D66**-fractie constateren dat in dit Belastingplan een eerste voorzichtige aanzet wordt gegeven voor een eenvoudiger, effectiever en duurzamer belastingstelsel. Deze leden zijn content met de lastenverlichting op arbeid via de verhoging van de arbeidskorting, de verlenging van het verlaagde btw-tarief in de bouw en de regeling voor de woningmarkt ten aanzien van restschulden. De leden van de D66-fractie onderschrijven daarmee de strekking van dit bescheiden wetsvoorstel, maar missen de urgentie bij de regering voor grotere aanpassingen, terwijl de (economische) omstandigheden daar wel aanleiding toe geven.

² Kamerstukken I 2013–2014, 33 752, L

De regering zet in op vereenvoudiging van het fiscaal systeem en ook het Belastingplan 2015 zou daarvan getuigen. Kan aangegeven worden waar nu daadwerkelijk sprake is van vereenvoudiging en of dit alles optelt tot de conclusie dat er sprake is van significante reductie van complexiteit, zo vragen de leden van de fractie van de **ChristenUnie**.

2. Maatregelen regeerakkoord, Begrotingsafspraken 2014 en besluitvorming in 2014

2.1 Inkomensbeleid

Teneinde de belasting- en inkomenspolitiek van de regering te kunnen beoordelen vroegen de leden van de **SP**-fractie in Kamerstuk 34 000, F om diverse aan de belastingdruk gerelateerde ramingen over de periode 2013–17 (hetzelfde deden zij bij de behandeling van de Miljoenennota en het Belastingplan 2014). De regering gaf – in het in eerder genoemd kamerstuk opgenomen antwoord – ramingen voor 2013–2015, en liet tevens weten dat de ramingen voor 2013 afwijken van die versterkt waren in Kamerstuk 33 752, G (Belastingplan 2014) en wel omdat de regering een ander model heeft gebruikt (MIMOSI in plaats van Micros).

Alvorens de nadere vragen te stellen waar het om gaat (2013–2017), constateren de leden van de SP-fractie dat de uitkomsten van de twee genoemde modellen bijzonder grote verschillen laten zien. Zie de kolommen (2)-(4) uit de onderstaande Tabel 1. Zelfs de raming voor het gemiddelde besteedbaar inkomen van alle huishoudens laat een verschil van 22% zien. Om een richtsnoer te hebben, geeft kolom (1) de CBS-cijfers voor 2012. Uit de kolommen (5)-(6) blijkt dat met Micros het totaal-gemiddelde besteedbaar inkomen met 11% zou dalen, terwijl het met MIMOSI 9% zou stijgen. Het CPB zou met MIMOSI werken, maar de mediane stijging van +8% wijkt ook sterk af van de daling van de mediane koopkracht van 1,25% die het CPB in de MEV 2014 voorspelde (of de daling met 1,4% uit de MEV 2015). Beide modellen wijken voor het mediane besteedbaar inkomen ook ±€ 3.000 af (ieder de andere kant op) van de € 27.700 die het CPB in de MEV 2014 voorspelde.

Tabel 1. Besteedbaar inkomen huishoudens: totaal en kwartielgroepen 2012–2013

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
	2012	2013	2013	2013	2012–13	2012–13
	voorl. okt 2013	raming dec 2013	raming nov 2014	verschil Mic-Mim	CBS-Micros	CBS-MIMOSI
x € 1.000	CBS	Micros	MIMOSI	(3)-(2)	(2)-(1)	(3)-(1)
1e kwartielgroep (gemiddelde)	12,5	12,8	17,1	34%	2%	37%
2e kwartielgroep (gemiddelde)	23,4	20,7	25,7	24%	-11%	10%
3e kwartielgroep (gemiddelde)	35,0	29,3	36,9	26%	-16%	5%
4e kwartielgroep (gemiddelde)	62,1	55,6	65,0	17%	-10%	5%
10e decielgroep (gemiddelde)	81,4	77,8	87,1	12%	-4%	7%
mediaan (totaal huishoudens)	28,5	24,5	30,7	25%	-14%	8%
gemiddelde (totaal huishoudens)	33,2	29,6	36,2	22%	-11%	9%
Bron	CBS 13 nov 14 ¹	33 752 G	34 000 F			

¹ <http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=71013NED&D1=0-2&D2=2&D3=0,10-14&D4=0&D5=I&HDR=G4,G1,T&STB=G3,G2&VW=T>

Drie vragen en opmerkingen zijn nu relevant. Ten eerste. De voorlopige cijfers van het CBS over 2012 dateren uit oktober 2013 en deze zouden in oktober 2014 worden herzien maar zijn nog niet gepubliceerd. Kan de regering het CBS vragen om de voorlopige herziening 2012 teneinde deze in de memorie van antwoord aan de Kamer te verstrekken?

Ten tweede. Over het verschil tussen beide modellen zegt de regering voornamelijk dat Micros huishoudens fiscaal definieert en dat in MIMOSI huishoudens op adresniveau zijn gedefinieerd; en voorts dat de steekproeven van huishoudens afwijken. Vormt dit de essentie van het verschil of zijn er nog andere belangrijke verschillen? Definieert het CBS huishoudens fiscaal of op adresniveau?

Ten derde. Gegeven de aanzienlijke ramingsverschillen tussen de beide modellen en gegeven dat ieder model tevens nogal sterk lijkt af te wijken van de meer volledige registratie van het CBS, is het opportuun om de ramingsuitkomsten van beide modellen naast elkaar te zetten.

Teneinde de belasting- en inkomenspolitiek van de regering te kunnen beoordelen, vragen de leden van de SP-fractie naar de doorrekening (raming) van de tot nog toe genomen maatregelen van het huidige kabinet op het besteedbaar inkomen 2017 voor kwartielgroepen en het 10^e deciel van huishoudens. Zij vragen naar de raming op basis van ieder van de twee modellen Micros en MIMOSI. Om de modelresultaten beter te kunnen vergelijken vragen zij tevens naar de *model*doorrekening voor het jaar 2012. (Zie Tabel 2 voor specificering van de gevraagde informatie.)

[onderstaand is uitsluitend de opmaak van Tabel 2 gewijzigd]

Tabel 2. Besteedbaar inkomen huishoudens: kwartielen, 10e deciel en totaal 2013–2017

raming nov/dec 2014; x € 1.000	2012	2013	2017	2012	2013	2017
model	Micros	Micros	Micros	MIMOSI	MIMOSI ¹	MIMOSI
1e kwartielgroep (gemiddelde)					17,1	
2e kwartielgroep (gemiddelde)					25,7	
3e kwartielgroep (gemiddelde)					36,9	
4e kwartielgroep (gemiddelde)					65,0	
10e decielgroep (gemiddelde)					87,1	
mediaan (totaal huishoudens)					30,7	
gemiddelde (totaal huishoudens)					36,2	

¹ Kamerstukken I 2014–2015, 34 000, F

Zij hebben nog twee aanvullende vragen. Ten eerste, gaat het in de modeldoorrekeningen om het besteedbaar inkomen aan het eind van het betreffende jaar? Ten tweede, gaat het in de door de regering gehanteerde definitie van het besteedbaar inkomen (dat wil zeggen in de modellen) om het besteedbaar inkomen na afdracht van de premie ziektekosten? (Dat wil zeggen net zoals het CBS tewerk gaat.)³

De leden van de SP-fractie vragen de regering voor ieder van de drie jaren en ieder van de zeven categorieën uit Tabel 2: het bruto inkomen; de netto-heffing inkomstenbelasting (inclusief premies); de indirecte belastingen. Tevens vragen zij de regering om aan te geven met welk model deze ramingen zijn gemaakt.

De leden van de SP-fractie vragen informatie over de opbouw van de belastingdruk personen voor het jaar 2014 en het jaar 2015 (uit hoofde van het Belastingplan 2015 + eerdere maatregelen). Het gaat om de onderstaande categorieën A-D.

A. bruto inkomen (box 1+3)

B.1 bruto inkomen box 1

B.2 belastingvoordelen

waarvan vrijstellingen

waarvan aftrekposten

³ <http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=70991NED&D1=a&D2=0-15&D3=0&D4=l&VW=T>

waarvan heffingskortingen
B.3 netto heffing box 1
B.4 idem in % bruto inkomen box 1
C.1 vermogen box 3
C.2 netto heffing box 3
C.3 idem in % vermogen
D.1 totaal netto heffingen (box 1+3)
D.2 idem in % bruto inkomen (box 1 + 3)

Zij vragen de informatie A-D voor:

1. Het mediane bruto inkomen van de personen;
2. Het gemiddelde van ieder van de vier brutoinkomens-kwartielen;
3. Het gemiddelde van het 10^e brutoinkomens-deciël.

De leden van de **D66**-fractie zijn benieuwd naar de budgettaire- en koopkrachteffecten van het drietal fiscale maatregelen op het vlak van inkomensbeleid, respectievelijk de mutatie van het tarief eerste schijf, de aanpassing afbouw algemene heffingskorting en de verhoging van de arbeidskorting. Zij lezen in tabel 13 van de memorie van toelichting dat deze maatregelen tezamen structureel € 688 miljoen per jaar gaan kosten.⁴ Dit bedrag komt niet overeen met hetgeen zij in tabel 2.3.2 van de Miljoenennota lezen onder het kopje «inkomensbeleid». Kan de regering verklaren waar deze verschillen vandaan komen? Wat zijn de werkelijke budgettaire effecten van het inkomensbeleid? Wil de regering daarbij ook ingaan op de gevolgen van dit drietal maatregelen voor de koopkracht van verschillende inkomensgroepen?

De regering heeft € 500 miljoen gereserveerd voor een verdere verhoging van de arbeidskorting en een verlaging van de eerste schijf van € 475 miljoen. Hanteert de regering ook een kwantitatieve doelstelling rond de werkgelegenheidseffecten van beide maatregelen, zo vragen de leden van de fractie van de **ChristenUnie**. Zo nee, wat is dan het ambitieniveau?

De positie van alleenverdieners is het komende jaar qua koopkracht niet rooskleurig, constateren de leden van de ChristenUnie-fractie. Het gaat om gezinnen die vaak bewust investeren in het combineren van betaalde arbeid met de zorg voor kinderen en ouders. De Miljoenennota haast zich aan te tekenen dat ook in de toekomst het kabinet aandacht houdt voor de positie van alleenverdieners met kinderen. Welke conclusie trekt de regering uit deze kabinetsuitspraak voor haar beleid?

Kan de regering een verklaring bieden waarom de groep 1x – 1,5x WML de enige groep is waarvoor de marginale druk in 2015 ten opzichte van 2014 toeneemt, zo vragen de leden van de fractie van de ChristenUnie.

2.2 Fiscale innovatieregelingen

De leden van de fractie van de **PvdA** merken op dat S&O-afrachtvermindering loonkosten van speur- en ontwikkelingswerk faciliteert. Zij constateren dat het contractonderzoek door publieke kennisinstellingen uit de S&O-afrachtvermindering wordt gehaald. Welke mogelijke consequenties heeft dit voor het aanbod van kenniswerkers vanuit publieke kennisinstellingen, zo vernemen de leden van de PvdA-fractie graag van de regering.

De taakstelling uit het regeerakkoord op het fiscale innovatie-instrumentarium komt neer op een bedrag van € 260 miljoen in 2015 en 2016 en een bedrag van € 275 miljoen structureel na 2017. De leden van de

⁴ – 539 (mutatie tarief eerste schijf) + 351 (wijziging afbouw algemene heffingskorting) – 500 (verhoging arbeidskorting) = € – 688 miljoen

ChristenUnie-fractie vragen of de regering een overzicht kan geven van het gebruik van de WBSO en de RDA in de afgelopen 3 jaar, uitgesplitst naar mkb en grote(re) bedrijven. Welke effecten verwacht de regering van deze taakstelling op de innovatiekracht van Nederland? Daarnaast vragen de leden van de ChristenUnie-fractie of bedrijven en kennisinstellingen niet vooral gebaat zijn bij een bestendige fiscale innovatiepolitiek die niet al te zeer aan verandering onderhevig is.

2.3 Gebruikelijkloonregeling

De leden van de **PvdA**-fractie constateren dat als gevolg van het amendement-Neppéus⁵ beoogd wordt de bewijslastverdeling en reikwijdte van de voorgestelde ondersteunende maatregelen bij de gebruikelijkloonregeling tussen de Belastingdienst en de ondernemer beter in balans te brengen. Het amendement bestaat uit twee onderdelen. Het eerste onderdeel draait de voorgestelde uitbreiding van de kring van lichamen voor de toets van het hoogste loon van de overige werknemers die in dienst zijn van de inhoudingsplichtige of met de inhoudingsplichtige verbonden lichamen, terug. Graag ontvangen de leden van de PvdA-fractie een beoordeling van de regering van dit onderdeel.

Daarnaast scherpt het amendement de bewijslast voor de inspecteur aan, indien hij aannemelijk wil maken dat 75% van het loon uit de meest vergelijkbare dienstbetrekking hoger is dan het loon dat de inhoudingsplichtige in aanmerking heeft genomen. De inspecteur moet in dat geval ten minste de objectieve criteria overleggen op basis waarvan hij heeft vastgesteld wat de meest vergelijkbare dienstbetrekking is. Hierbij kan onder andere gedacht worden aan het vermelden van de branche, de grootte van het bedrijf uitgedrukt in bijvoorbeeld werknemers of omzet, het werkpakket en de verantwoordelijkheden. Wederom ontvangen de leden van de PvdA-fractie graag een beoordeling van de regering van dit onderdeel.

Meer in het algemeen vernemen de leden van de PvdA-fractie graag van de regering welke middelen de Belastingdienst resteren met betrekking tot maatschappen van medisch specialisten.

De directeur-grotaandeelhouder (dga) wordt bij voortdurend geconfronteerd met ingewikkelde fiscale regelgeving. Dit Belastingplan draagt daaraan bij met de gewijzigde regeling van het gebruikelijk loon. De leden van de **CDA**-fractie vragen de regering of er niet veel betere varianten voor deze gebruikelijk loonregeling denkbaar zijn, bijvoorbeeld door aan de vrees voor oneigenlijk gebruik van inkomensafhankelijk regelingen tegemoet te komen door in de desbetreffende regelingen antimisbruikbepalingen in te bouwen? Daardoor zal slechts in uitzonderingsgevallen van dergelijke fictiebepalingen gebruik hoeven te worden gemaakt. Verder zou voor de toekomst kunnen worden gedacht aan een stelsel waarin loonbetalingen en andere betalingen die door de BV aan de dga worden gedaan niet meer als kosten aftrekbaar zijn voor de vennootschapsbelasting, maar voor de vennootschaps- en inkomstenbelasting als winstuitdelingen worden beschouwd. Daardoor neemt ook de fiscaal ongelijke behandeling van de IB-ondernemer en de dga verder af en kunnen de terbeschikkingstellingsregelingen aanzienlijk worden ingeperkt. Ongewenst oppotgedrag van dga's kan, onder verwijzing naar het iets afwijkende voorstel van de commissie-Van Dijkhuizen, worden tegengegaan door analoog aan art. 8, zevende lid, onderdeel a, onder 4^e, Wet Vpb 1969 (oud) de activa van de BV te onderscheiden in beleggingsactiva en ondernemingsactiva van de BV. Voor de beleggingsactiva zou dan een

⁵ Kamerstukken II 2014–2015, 34 002, nr. 46

regeling analoog aan box 3 kunnen gelden als voorschotheffing op de uiteindelijke vervreemding van de aandelen. Hoe denkt de regering hierover?

In het Belastingplan 2015 schat de regering de budgettaire opbrengst van de maatregelen rond het gebruikelijk loon op 150 miljoen euro per jaar. Ook hierover hebben de leden van de CDA-fractie grote twijfels. Hoe is deze schatting tot stand gekomen? Hoe schat de regering de realiteitswaarde in van deze schatting? Wat zijn de foutenmarges die aan deze schatting zijn verbonden?

Voorts vragen de leden van de **D66**-fractie om een nadere motivatie voor de verlaging van de doelmatigheidsmarge binnen de gebruikelijkloonregeling. De regering wil het verschil tussen DGA's en «gewone» werknemers verkleinen wat betreft de hoogte van de te belasten arbeidsbeloning. Aangezien het vaak lastig is gebleken om de hoogte van het gebruikelijk loon met precisie vast te stellen, horen deze leden graag waarom de regering verwacht dat deze kleine verlaging in de doelmatigheidsmarge voor het beoogde resultaat gaat zorgen. Zou een verlaging van het doelmatigheidsmarge naar 10%, zoals eerder is overwogen, niet eerder tot het gewenste effect leiden? Welke bezwaren heeft de regering tegen een dergelijke verlaging van het doelmatigheidsmarge?

Startups zijn voor ondernemerschap en innovatie van groot belang in een vitale economie, aldus de leden van de **ChristenUnie**-fractie. De regering heeft onderzocht of een aparte gebruikelijkloonregeling voor starters wenselijk is. Het DGA minimum ligt immers vaak boven het inkomen van starters in de eerste paar jaar van hun onderneming. De regering is van mening dat extra beleid niet nodig is. Wat gaat de regering concreet doen om fiscaal maatwerk aan starters te leveren? Hoe zorgt de Belastingdienst ervoor dat hier geen problemen gaan ontstaan?

2.4 Belasting op leidingwater

De leden van de **GroenLinks**-fractie begrijpen dat de leidingwaterbelasting zoals die was opgenomen in het Belastingplan 2014 in de praktijk onuitvoerbaar was dan wel tot ongewenste neveneffecten leidde. Zij nemen aan dat de regering heeft gezocht naar uitvoerbare alternatieven voor de vorig jaar aangenomen regeling, waarmee het doel van die regeling: een evenwichtiger belasting van het daadwerkelijk gebruik van leidingwater, ook en met name door grootverbruikers, alsnog behaald zou kunnen worden. Welke alternatieven heeft de regering onderzocht, en waarom vielen zij af? Is de regering voornemens om op termijn de leidingwater (en/of grondwater) belasting alsnog zo vorm te geven dat in veel grotere mate dan thans het geval is het daadwerkelijke gebruik wordt belast?

2.5 Afvalstoffenbelasting

Graag vragen de leden van de **PvdA**-fractie aandacht voor het amendement om te komen tot een exportheffing teneinde te voorkomen dat de hogere belasting op afval in Nederland leidt tot grotere export van afval en daarmee verlies van werkgelegenheid. Graag vernemen zij van de regering of een dergelijke heffing Europeesrechtelijk op de juiste wijze kan worden vormgegeven. Zo ja, welke gevolgen zou dat hebben voor de complexiteit van de uitvoering van de belasting? Kan hierbij worden aangesloten bij een bestaand vergunningensysteem? En is er een vergelijkbare belasting in het buitenland? De leden van de PvdA-fractie ontvangen graag een antwoord op de afzonderlijke vragen.

Met de afvalstoffenbelasting introduceert de regering, tot het genoegen van de leden van de **D66**-fractie, een andere maatregel voor verdere vergroening. Bij deze leden zijn nog wel enkele vragen over de samenstelling en de hoogte van het gekozen tarief. Zo horen zij graag waarom eenzelfde tarief gehanteerd wordt voor zowel het verbranden als het storten van afval, terwijl deze tarieven in omliggende landen flink uiteen kunnen lopen. Hebben beide vormen van afvalverwerking een vergelijkbaar belastend effect op het milieu?

Een algemeen tarief van 13 euro per ton is in de ogen van deze leden aan de lage kant. Er zijn een aantal landen die significant hogere afvalstoffenbelastingen kennen, waaronder bijvoorbeeld Denemarken.⁶ In dit kader bestaat soms de vrees voor een toename van de export van afvalstoffen, maar dit effect blijkt op basis van ervaringen in het buitenland, in de woorden van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu «alleszins mee te vallen.»⁷ Deze leden horen graag welke redenen er dan wel ten grondslag liggen aan de keuze voor dit lage, algemeen geldende tarief.

Heeft de regering een haalbaarheidstoets uitgevoerd op de nieuwe afvalstoffenbelasting, zowel wat betreft handhaafbaarheid als fraudegevoeligheid, zo willen de leden van de fractie van de **ChristenUnie** graag weten. Hoe ligt dit voor afval dat vanuit het buitenland wordt aangeboden? Heeft de regering ook een ecologische doelstelling met de afvalstoffenbelasting en zo welke? Hoe past deze belasting in de groene groeistrategie van de regering? Wat zijn de verwachtingen van de regering rond de export van afvalstoffen? Welke maatregelen ziet de regering indien er sprake blijkt van een uitruil van de verwerking van binnenlands en buitenlands afval? De leden van de ChristenUnie-fractie vragen in dit verband waarom de regering denkt dat de verwachte opbrengst van de afvalstoffenbelasting, circa € 100 miljoen, gehaald zal worden gezien de uitwijk naar het buitenland. Hoe hard is deze verwachting en wat wordt het beleid indien dit niet het geval blijkt te zijn?

2.6 Woningmarktmaatregelen

De verhuurderheffing vertraagt het toch al aarzelende herstel van de woningmarkt. Daar bieden de in het Belastingplan 2015 aangekondigde woningmarktmaatregelen volstrekt onvoldoende soelaas voor, hoe welkom deze maatregelen als zodanig ook zijn. Hoe kijkt de regering hier tegenaan? Ook hebben de leden van de **CDA**-fractie nog een vraag over de regeling rond de restschulden, waar veel eigenwoningbezitters als gevolg van de woningcrisis onder gebukt gaan. Is het uit een oogpunt van gelijkheid niet alleszins rechtvaardig om de tegemoetkoming voor mensen met een restschuld ook van toepassing te laten zijn voor restschulden die zijn ontstaan vóór 29 oktober 2012? Is het door de regering gebruikte argument dat deze mensen hun woning al hebben verkocht en zij derhalve geen prikkel meer ervaren om door te stromen, overtuigend? Ook ten aanzien van deze categorie eigenwoningbezitters is het immers gewenst dat zij weer gaan doorstromen. Of gaat het kabinet ervan uit dat deze mensen hun woning toch niet meer zullen kunnen verkopen? Blijft over het budgettaire argument, maar, zo vragen de leden van de CDA-fractie de regering, kan toch niet met enige creativiteit aan deze problematiek tegemoet worden gekomen?

⁶ Planbureau voor de Leefomgeving, «Opties voor een afvalstoffenbelasting», juli 2014.

⁷ Vragen van de leden Remco Dijkstra (VVD) en Cegerek (PvdA) aan de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu over de afvalstoffenbelasting (ingezonden 6 oktober 2014)

In het kader van het herstel van de woningmarkt neemt de regering drie belangrijke maatregelen: verlenging van de maximale periode voor de aftrek van rente op restschulden van tien naar vijftien jaar, de verlenging van de renteaftrek voor leegstaande te koop staande eigen woning en de verlenging van het verlaagde btw-percentages voor renovatie en herstel van woningen. Kan de regeling de leden van de **ChristenUnie**-fractie een overzicht geven van de ontwikkelingen – ook regionaal – in het gebruik en effect van deze regelingen sinds de introductie ervan?

2.7 Aanpassing ouderenkorting en afschaffen ouderentoeslag box 3

De leden van de **SP**-fractie vragen of de regering van oordeel is dat een verhoging van de arbeidskorting voor inkomens van € 40.000–€ 117.000 met een bedrag van (maximaal) € 344 per jaar mensen moet aanzetten om meer te gaan werken bij het huidige tekort aan banen (zie de werkloosheid) of dat deze korting past in de visie van de regering op wat zij (een niet gedefinieerde) «evenwichtige inkomensverdeling» noemt? Geldt dit laatste ook voor de verlaging ouderenkorting met ingang van 2016?

De regering stelt voor om met ingang van 2016 de extra heffingsvrijstelling (alias «toeslag») voor ouderen af te schaffen. Wanneer en met welk argument (een beknopte samenvatting volstaat) werd deze ingevoerd? Waarom is dit argument volgens de regering niet langer opportuun of adequaat?

3. Werkkostenregeling

De leden van de fractie van de **PvdA** constateren dat de werkkostenregeling met ingang van 2015 verplicht wordt, terwijl de keuzeregeling vervalt. Het verheugt hen dat er nu een werkkostenregeling is die breed gedragen wordt door de sociale partners. Graag vernemen zij van de regering of deze de zorg deelt dat de werkkostenregeling wordt misbruikt door bestuurders om zichzelf belastingvrij of tegen een laag tarief variabele beloningen toe te kennen. Zo nee, waarom niet? Zo ja, welke consequenties verbindt de regering daaraan?

De leden van de **D66**-fractie zien de werkkostenregeling als een goed voorbeeld van vereenvoudiging van het fiscale stelsel, waarmee tegelijkertijd meer flexibiliteit en keuzevrijheid voor de ondernemer wordt ingebracht. Door de concernregeling is de werkkostenregeling toepasbaar gemaakt voor moedermaatschappijen, die hiermee een collectieve ruimte kunnen creëren van waaruit alle daartoe door de betrokken werkgevers aangewezen vergoedingen en verstrekkingen belastingvrij kunnen plaatsvinden. Zien deze leden het goed, dan kan deze regeling er in de praktijk toe leiden dat de vergoedingen en verstrekkingen, bekostigd binnen de vrije ruimte van 1.2%, in hun geheel bij een klein deel van de dochtermaatschappijen terecht komen. Hoe wordt de gebruikelijkheidstoets in dergelijke gevallen toegepast? De leden van de **D66**-fractie horen graag of de geschetste situatie inderdaad tot de mogelijkheden behoort, en zo ja, in hoeverre de regering deze gang van zaken wenselijk acht.

Via een amendement is rond de werkkostenregeling geregeld dat stichtingen die in «financieel, organisatorisch en economisch» opzicht zijn verweven als een eenheid worden beschouwd, zo lezen de leden van de **ChristenUnie**-fractie. Dit zijn exact dezelfde criteria die gelden voor de fiscale eenheid voor de btw (artikel 7, lid 4, Wet OB 1968). Is bij de vraag of stichtingen tot een concern behoren de uitleg (jurisprudentie) inzake de fiscale eenheid voor de btw relevant? Of komt er een ministeriële regeling met een eigen invulling voor de loonbelasting? Waarom kan een

gebruikelijke eindejaarsuitkering wel (gedeeltelijk) als werkkosten worden aangewezen en het gebruikelijke vakantiegeld en/of een gebruikelijke bonus niet? Kan een eindejaarsuitkering hoger dan € 2.400 ook als werkkosten worden aangewezen? De regering heeft tijdens de behandeling in de Tweede Kamer aangegeven dat alle bedrijfsuitjes hetzelfde worden behandeld voor de werkkostenregeling en dat reis- en verblijfkosten in de regel gericht zijn vrijgesteld. Wanneer geldt deze regel wel en wanneer niet?

Het Belastingplan 2015 komt met de introductie van een strikter noodzakelijkheids criterium. Kan de regering aannemelijk maken dat dit criterium minder multi-interpretabel is? Steunen werkgevers, blijkens de consultatie, dit criterium? De regering heeft in de Tweede Kamer aangegeven nader onderzoek te willen doen naar aanscherping van het gebruikelijkheids criterium. Kan de regering toelichten waarom hij dit nodig acht? Aan welke aanscherpingen wordt gedacht? Hoe wordt voorkomen dat het karakter van de vrije ruimte door aanscherpingen geweld aan wordt gedaan? En is het denkbaar dat aanscherpingen terugwerkende kracht krijgen?

4. Energiebelasting

Het voorkomen van nationale koppen op Europese regelgeving en het creëren van een gelijk speelveld zijn voor een goed werkende Europese markt wat de leden van de **VVD**-fractie betreft van groot belang. Het onderhavige wetsvoorstel wijzigt de energiebelasting. Geluiden vanuit de metallurgische en mineralogische sector wijzen op een ongelijk speelveld omdat Europese concurrenten in omliggende landen worden vrijgesteld van energiebelasting in hun lidstaat. Hoe kijkt de regering hier tegenaan?

De leden van de **PvdA**-fractie merken op dat de tarieven voor de energiebelasting worden verhoogd. Meent de regering dat de voorgestelde tariefsverhoging de metallurgische en mineralogische industrieën buitenproportioneel raakt? Zo nee, waarom niet? Zo ja, welke consequenties verbindt zij daaraan? En meent de regering dat dit de sectoren in een ongelijk speelveld plaatst aangezien vergelijkbare industrieën in de ons omliggende landen belastingvoordeel genieten? Zo nee, waarom niet? Zo ja, welke consequenties verbindt zij daaraan?

De leden van de fractie van de PvdA constateren dat de regering de belastingderving als gevolg van het Fuchs arrest dekt via een verlaging van de belastingvermindering op energiebelasting. Dat wil zeggen, de derving van belasting door de groei van zonnepanelen wordt gecompenseerd door een verlaging van de belastingvermindering op energiebelasting. Mogen de leden van de fractie van de PvdA hieruit concluderen dat niet alleen het verhogen van de tarieven, maar ook een verlaging van de belastingvermindering tot het pakket van instrumenten gaat horen dat wordt ingezet om de inkomsten uit de energiebelasting op een gelijk niveau te houden? En acht de regering dit houdbaar op de lange termijn?

Met betrekking tot de lokaal duurzaam opgewekt energie merkt de Raad van State op dat er geen directe relatie is tussen de omvang van het aandeel in de coöperatie of V.v.E. enerzijds en het kleinschalige en lokale karakter van de opwekking anderzijds. Dit aandeel mag (middellijk of onmiddellijk) maximaal 20% bedragen. Het is de Raad van State niet duidelijk waarom in een situatie van (een onderdeel van) een klein bedrijventerrein waarin bijvoorbeeld één ondernemer een aandeel in de coöperatie of V.v.E. heeft van 40% en zes ondernemers ieder een aandeel hebben van 10%, het «niet langer zou gaan om stimulering van kleinschalige projecten voor de opwekking van duurzame energie, die zijn

geworteld in de lokale samenleving». De reactie van de regering is dat het niet de bedoeling is dat één onderneming het overgrote aandeel krijgt in het samenwerkingsinitiatief. Daarbij geeft de regering toe dat de grens tot op zekere hoogte natuurlijk arbitrair is. Dit vinden de leden van de fractie van de PvdA een hoogst onbevredigende reactie. Graag vernemen zij van de regering waarom deze meent dat een onderneming wel een overheersende beleidsbepalende invloed zou kunnen hebben bij een aandeel van 21% en niet bij een aandeel van 19%.

In een recente noodkreet stelt de Woonbond dat de 600.000 huishoudens die warmte geleverd krijgen in plaats van gas te veel betalen voor warmte. De afspraak is de » niet meer dan anders» regel, dus huishoudens mogen niet meer voor warmte betalen dan ze kwijt zouden zijn aan gas. De te hoge prijs voor warmte komt volgens de Woonbond omdat de prijs voor warmte vergeleken wordt met de prijs van gas inclusief energiebelasting. Maar, aldus de Woonbond, op warmte wordt geen belasting geheven en dus komen de bedragen die voor warmte worden betaald (inclusief de virtuele belasting) bij de energieleveranciers terecht. De Woonbond meent dat de prijs van warmte omlaag moet, maar een alternatief is dat de virtuele belasting op warmte naar de staat moet gaan en niet naar de energieleveranciers. De leden van de fractie van de PvdA vernemen graag een reactie van de regering op dit punt.

Tenslotte, op dit punt, vragen de leden van de fractie van de PvdA om een reactie van de regering op het algemene pleidooi dat kolen veel zwaarder belast zouden moeten worden teneinde de CO₂-doelstelling te behalen.

De leden van de **CDA**-fractie vragen de regering om een update te geven van de onderhandelingen over een eventuele vrijstelling energiebelasting mineralogische en metallurgische processen. Is de regering voornemens om lopende de onderhandelingen een vrijstelling van de verhoging te verlenen?

De leden van de **D66**-fractie ondersteunen de gekozen richting van de regering ten aanzien van de uitbreiding van het verlaagde tarief voor lokaal duurzaam opgewekte energie naar ondernemers. Het is deze leden echter niet geheel duidelijk waarom het aandeel van een ondernemer in de coöperatie of V.v.E. niet groter dan 20% mag zijn, wil het in aanmerking komen voor het gereduceerd tarief. Op basis van welke informatie gaat de regering ervan uit dat een onderneming met een aandeel groter dan 20% «een overheersende en beleidsbepalende invloed kan hebben in een coöperatie of V.v.E., waardoor betrokkenheid van overige leden zou kunnen afnemen»?⁸ Wil de regering nader toelichten waarom de 20%-grens daar een oplossing voor biedt? Wordt het hiermee, met het oog op de uitvoerbaarheid, voor kleine lokale coöperaties niet erg lastig om gebruik te maken van deze faciliteit doordat de grens in dat geval snel overschreden wordt?

Ten aanzien van de energiebelasting krijgen de leden van de D66-fractie graag nadere uitleg over het leveringsbegrip. Wordt het begrip «levering» opgevat volgens hetzelfde begrip in de Wet op de omzetbelasting (Wet OB)? Zo ja, wordt «levering» gedefinieerd op basis van artikel 3, lid 1, onder a, Wet OB? Of wordt ook aangesloten bij andere bepalingen omtrent het leveringsbegrip in artikel 3, Wet OB? In de Europese Energierichtlijnen voor elektriciteit en gas bestaat ook een definitie voor «levering», namelijk «de verkoop, wederverkoop daaronder begrepen, van

---

⁸ Kamerstuk 34 002, nr.10 (Nota naar aanleiding van het verslag), blz. 71.

elektriciteit aan afnemers.»⁹ Waarom wordt niet deze definitie van levering gevolgd?

De leden van de **GroenLinks**-fractie hebben met tevredenheid geconstateerd dat ook verenigingen/coöperaties waar ondernemingen aan deelnemen gebruik kunnen gaan maken van het verlaagd tarief voor lokaal duurzaam opgewekte energie. Met de Raad van State begrijpen zij echter niet wat de ratio is dat een onderneming niet meer dan 20% van de coöperatie mag uitmaken. De regering stelt dat een onderneming bij een aandeel van 20% een te grote beleidsbepalende invloed heeft. Waarom is dit volgens de regering het geval bij een aandeel van 20%? En welke gevaren/nadelige effecten voorziet de regering precies wanneer een onderneming een grote beleidsbepalende invloed heeft? Wat kan er mis gaan?

De leden van de GroenLinks-fractie hebben ook kennis genomen van het expliciet opnemen van de vrijstelling voor de door de verhuurder van een woning zelf opgewekte energie die rechtstreeks wordt geleverd aan de huurder. De leden vragen zich echter af waarom deze vrijstelling is beperkt tot woningen? Waarom is er niet voor gekozen dezelfde vrijstelling te laten gelden voor de verhuurders van bedrijfsruimten die zelf opgewekte energie leveren aan hun huurders?

De regering benoemt het expliciet opnemen van deze mogelijkheid voor verhuurders als een verruiming van de vrijstelling voor zelf opgewekte energie. Naar het oordeel van de leden van de GroenLinks-fractie is dit een onjuiste weergave van wat de voorgestelde regeling doet: de facto is er geen sprake van een verruiming van de vrijstelling voor zelf opgewekte energie, maar van een inperking van die mogelijkheden. Met de voorgestelde artikelen 50 en 53 schrapt de regering immers de mogelijkheid vrijstelling te krijgen voor anderen dan degenen die met hun eigen installatie voor eigen gebruik energie opwekken; alleen voor verhuurders van woningen wordt een uitzondering gemaakt. Kan de regering bevestigen dat het de facto gaat om een inperking van de vrijstelling? Waarom presenteert de regering deze inperking als een verruiming?

De leden van de GroenLinks-fractie willen – mede ter illustratie van het genoemde punt- in het bijzonder ingaan op de situatie van scholen. Tijdens de behandeling in de Tweede Kamer zei de regering in antwoord op vragen nog dat scholen en ziekenhuizen hun vrijstelling blijven houden. Deze mededeling kunnen de leden van de GroenLinks-fractie niet rijmen met de voorgestelde wettekst; en ook vanuit het veld krijgen zij signalen dat de voorgestelde wijzigingen een belemmering voor scholen vormen. Er zijn nu veel scholen in Nederland die op eigen dak duurzame energie op wekken, vaak via zonnepanelen. Deze stroom wordt «achter de meter» opgewekt, en alleen door de desbetreffende school zelf gebruikt. Meestal maken deze scholen gebruik van een derde partij, die de zonne-installatie installeert en onderhoudt, en die eigenaar blijft van de installatie. De scholen betalen deze derde partij per geleverde kWh. Tot nu toe vallen deze scholen onder de vrijstelling van energibelasting van artikel 50 van de Wet belasting op Milieugrondslag. Vorig jaar kondigde de regering aan dat zij in deze situaties geen vrijstelling meer wilde verlenen. De Eerste Kamer heeft toen via de motie-Vos c.s.¹⁰ de regering opgeroepen de bestaande vrijstelling te continueren. Via de voorliggende wijziging van artikel 50 en 53 schrapt de regering nu toch de vrijstelling van energibelasting in de bovengenoemde situatie. De leden van de fractie van GroenLinks vragen de regering of zij het eens is met de leden dat de genoemde wijziging de drempel voor scholen om zelf op eigen dak

⁹ Europese Energierichtlijnen voor elektriciteit en gas (2009/72 en 73 EG)

¹⁰ Kamerstukken I 2013–2014, 33 493, F

duurzame energie op te wekken flink zal verhogen. Scholen zullen door deze wijziging zelf de expertise in huis moeten halen om ofwel zelf de juiste installatie aan te schaffen en te beheren, ofwel de expertise om een leasecontract af te sluiten met een leverancier van wie zij de installatie leasen. Is de regering het met de leden van de GroenLinks-fractie eens dat dit een brug te ver is voor veel scholen, omdat zij toch in eerste instantie een andere taak hebben, namelijk het geven en organiseren van goed onderwijs? Deelt zij de vrees van de leden van de fractie van GroenLinks dat dit het einde kan betekenen van vele succesvolle zonne-energieprojecten van scholen en andere instellingen, zoals ziekenhuizen? Blijft de regering bij de in de Tweede Kamer gedane uitspraak dat scholen en ziekenhuizen gebruik kunnen maken van de vrijstelling, en kan zij garanderen dat de scholen en andere instelling die nu -al dan niet via de eigenaar van de installatie – gebruikmaken van de vrijstelling dat ook kunnen blijven doen?

De leden van de GroenLinks-fractie hebben begrepen dat gebruikers van duurzame energie, die «achter de meter» duurzame stroom opwekken met behulp van een installatie die in eigendom en beheer van een derde partij is, en aan wie zij afrekenen per geleverde Kwh, straks in eerste instantie twee maal energiebelasting gaan betalen. Pas aan het einde van het jaar krijgen zij één maal energiebelasting terug. Dit betekent extra kosten die voorgefinancierd moeten worden, en daarmee een extra financiële last voor bijvoorbeeld scholen die op deze wijze duurzame energie opwekken. De leden van de GroenLinks-fractie achten dit onwenselijk; dit betekent immers nog een extra drempel voor deze scholen en andere instellingen. De leden van de GroenLinks-fractie ontvangen hierop graag een reactie van de regering.

Vele gemeenten in Nederland hebben elektrische laadpalen geïnstalleerd, via welke elektrische auto's gevoed worden met duurzame energie. Betekent de voorgestelde wijziging van artikel 50 en 53 dat voor deze duurzame stroom geen vrijstelling van energiebelasting meer geldt? Graag ontvangen de leden van de GroenLinks-fractie een toelichting van de regering op deze situatie.

Zowel het salderen voor de huursector als de btw-vrijstelling als gevolg van het Fuchs-arrest worden gefinancierd vanuit een verlaging van de heffingskorting op de energiebelasting. De leden van de fractie van GroenLinks constateren dat dit een koerswijziging is. Tot dusverre werd het salderen gefinancierd uit de algemene middelen. Waarom heeft de regering tot deze koerswijziging besloten?

Uit de brief over fiscale vergroening die de regering op Prinsjesdag naar de Tweede Kamer heeft gestuurd reageert het op een onderzoek van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) naar fiscale vergroening. Uit het onderzoek komt naar voren dat met name de tarieven op aardgas en elektriciteit voor het midden- en kleinverbruik in Nederland vergeleken met de directe milieuschadekosten aan de hoge kant zijn, terwijl die voor het grootverbruik juist laag zijn. Ook komt volgens PBL naar voren dat bij tariefstelling geen rekening is gehouden met de wijze van opwekking van elektriciteit. De belasting op elektriciteit opgewekt uit kolen is vergeleken met de milieuschade dan ook laag. Is de regering het met de leden van de GroenLinks-fractie eens dat het uitgangspunt «de vervuiler betaalt» vraagt om een zodanige inrichting van de energiebelasting dat de hoogte van de te betalen belasting samenhangt met de omvang van de CO₂ uitstoot; dat de huidige verdeling zoals vermeld door het PBL onevenwichtig is en dat het streven dus zou moeten zijn hier meer evenwicht in aan te brengen? Is het aanbrengen van een dergelijk evenwicht niet een noodzakelijke voorwaarde voor het maken van een omslag naar een duurzamer

economie? Welke mogelijkheden ziet de regering om grootverbruikers en energie uit kolen en andere fossiele brandstoffen relatief zwaarder te belasten? In de brief Fiscale Vergroening stelt de regering dat de totale opbrengsten van de energiebelasting ook op lange termijn gelijk moeten blijven. Hoe ziet de regering dit uitgangspunt in combinatie met de ook door de regering uitgesproken wens uiteindelijk te komen tot een circulaire economie?

Kan de regering de leden van de **ChristenUnie**-fractie een nadere toelichting geven op tabel 9 uit de memorie van toelichting¹¹ waarin de derving als gevolg van het arrest Fuchs? Ofwel btw- plicht voor particulieren die opgewekte energie tegen vergoeding leveren aan het elektriciteitsnet. Om hoeveel particulieren gaat het en om welk wattage?

5. Autobelastingen

De leden van de **PvdA**-fractie constateren dat de voornaamste wijziging inhoudt dat de mogelijkheid tot gebruik van een taxatierapport voor de waardebepaling wordt beperkt tot schadevoertuigen. Bij andere voertuigen kan onder de gewijzigde regelgeving niet langer gebruik gemaakt worden van een taxatierapport, met als doel fraude bij de opstelling van het taxatierapport tegen te gaan. Echter, het taxatierapport wordt niet zelfstandig opgesteld, maar door een onafhankelijk en erkend taxateur die niet verbonden is aan een bedrijf dat handelt in voertuigen. Graag vernemen de leden van de fractie van de PvdA dan ook welk probleem de regering met deze maatregel beoogt op te lossen. Voorts vernemen zij graag hoe het begrip «schadeauto» moet worden gedefinieerd. Tenslotte zijn zij benieuwd rekening zal worden gehouden met andere waardeverminderende factoren zoals ontbrekende onderdelen, achterstallig onderhoud of afwijkende specificaties ten opzichte van de Nederlandse referentieauto.

Ook de leden van de **CDA**-fractie vragen de regering om een reactie op de in de praktijk gerezen vragen omtrent artikel XII, onder A en B, van het Belastingplan 2015, op grond waarvan het gebruik van taxatierapporten bij BPM-aangifte bij de import van gebruikte auto's uit het buitenland wordt beperkt tot «schadeauto's». Deze beperking roept een groot aantal vragen op vanuit de praktijk, met name de vraag hoe het begrip «schadeauto» moet worden gedefinieerd. De vrees is dat als het gebruik van taxatierapporten bij import wordt beperkt tot «schade-auto's», terwijl een wettelijke definitie van dit begrip ontbreekt, dit zal leiden tot een stortvloed aan waardegeschillen, met name over de vraag hoe het begrip «schade» moet worden gedefinieerd en wat daar wel of niet onder valt.

De leden van de **SP**-fractie vragen informatie over de posten in onderstaande Tabel 3.

Tabel 3. Belastingen op motorrijtuigen, 2010–2015 (nominaal)

x € 1 mln.	2010	2011	2012 voorlopig	2013 voorlopig	2014 raming	2015 raming
Centrale overheid: MRB ¹	3.628	3.616	3.577	3.553	3.845	3.923
Centrale overheid: BPM ²	2.096	1.978	1.500	1.159	1.146	1.336
Subtotaal centrale overheid	5.724	5.594	5.077	4.712	4.991	5.259
mutatie		-2,3%	-9,2%	-7,2%	5,9%	5,4%
Lokale overheid: MRB	1.432	1.438	1.438	1.414	..	..
<i>Totaal overheid</i>	<i>7.156</i>	<i>7.032</i>	<i>6.515</i>	<i>6.126</i>	..	..

¹¹ Kamerstukken II 2014–2015, 34 002, nr. 3

x € 1 mln.	2010	2011	2012 voorlopig	2013 voorlopig	2014 raming	2015 raming
Totaal MRB	5.060	5.054	5.015	4.967		

¹ Motorrijtuigenbelasting.

² Belasting personenauto's en motorrijwielen.

Bron: data 2010–2013, CBS *Statline*, (19 november 2014) [2012 en 2013 voorlopig] (<http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=82569NED&D1=23,32,40&D2=0-1,4&D3=27,32,37,42&HDR=G1,G2&STB=T&VW=T>); regel x-X: <http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=82569NED&D1=60,63&D2=0&D3=27,32,37,42&HDR=G1,G2&STB=T&VW=T>) data 2014–2015, raming Ministerie van Financiën, Internetbijlage Miljoenennota 2015, blz. 156 (https://www.eerstekamer.nl/overig/20140916/internetbijlagen_bij_de/document).

Zijn de cijfers in Tabel 3 correct en zo nee kan de regering deze corrigeren? Kan de regering grofmazig ($\pm \frac{1}{4}$; $\pm \frac{1}{2}$) aangeven welk deel van de mutaties 2013–2015 het gevolg is van beleidswijziging?

In één van zijn cijferopstellingen categoriseert het CBS de MRB onder de indirecte belastingen en in een andere onder de vermogensbelastingen (zie Tabel 4).

Tabel 4. Belastingen op vermogen

x € 1 mln.	2010	2011	2012	2013
Totaal belastingen op vermogen	6.553	6.700	6.764	6.788
Motorrijtuigenbelasting	4.084	4.078	4.047	4.008
MRB/Vermogensbelasting	62%	61%	60%	59%

Bron: regel 1 en 2, CBS, *Statline* (24 november 2014) (<http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=82569NED&D1=60,63&D2=0&D3=42&VW=T>)

Is het correct dat het in Tabel 4 om de MRB huishoudens gaat, zo vragen de leden van de SP-fractie. Is de MRB bij de internationale statistieken van de OESO en Eurostat opgenomen onder de vermogensbelasting en zo ja onder welke Engelstalige categorie?

Over de totstandkoming van het plan rondom de fiscale bijtelling van leaseauto's is de afgelopen tijd al veel gezegd en geschreven, maar de uitkomst – fiscale voordelen voor schone auto's en een hogere aanschafbelasting voor grote auto's – stemt de leden van de **D66**-fractie tevreden. Het plan betreft echter alleen maatregelen voor de jaargang 2016. Wil de regering inzicht geven in haar voornemens op de langere termijn? Blijven deze lagere tarieven voor schone auto's in de toekomst behouden? Wanneer kunnen deze leden op dit punt meer duidelijkheid verwachten van de regering?

6. Overige maatregelen Belastingplan 2015

6.1 Aftrekbaarheid buitenlandse boeten

Buitenlandse geldboeten zijn straks niet aftrekbaar in de winstsfeer, tenzij er sprake is van een strafbaarheid die evident strijdig is met de Nederlandse rechtsorde of als geen sprake is geweest van behoorlijk rechtspleging. In dat geval biedt de hardheidsclausule uitkomst. Zijn belastingplichtigen niet meer gediend met een meer concrete definitie van het begrip buitenlandse boeten, zo vagen de leden van de **ChristenUnie**-fractie. Waarom worden uitzonderlijke gevallen afhankelijk gemaakt van de toepassing van de hardheidsclausule? Is het niet beter om vooraf beleid op dat punt te formuleren? In hoeverre zal het huidige voorstel tot discussie met de Belastingdienst leiden?

6.2 Tier 1 voor verzekeraars

De leden van de **VVD**-fractie hebben kennisgenomen van de beantwoording¹² van de door deze leden gestelde vragen¹³ over de aftrekbaarheid van rente op door banken uitgegeven aanvullende tier-1 instrumenten door de introductie van artikel 29a Wet op de vennootschapsbelasting 1969. Het onderhavige wetsvoorstel breidt deze aftrek uit naar verzekeraars. Eerder heeft de regering aangegeven dat de vier grootste Nederlandse banken met deze aftrek jaarlijks naar schatting ten minste € 350 miljoen lagere fiscale lasten zullen hebben. Kan de regering een inschatting geven van de omvang van de verlaging van deze fiscale lasten voor verzekeraars door introductie van deze aftrek voor verzekeraars in het onderhavige wetsvoorstel?

7. Uitvoeringskosten

In 2015 nemen de uitvoeringskosten van de Belastingdienst toe en meer toe dan in andere jaren. De leden van de **ChristenUnie**-fractie vragen hoe deze toename zich verhoudt tot de algemene fiscale filosofie van de regering om deze kosten te reduceren. Is het beleid van ons omringende landen in kaart gebracht en zo ja wat zijn de leerervaringen?

8. Overige onderwerpen

8.1 Internationaal

Tijdens de Algemene Financiële Beschouwingen in de Eerste Kamer hebben de leden van de fractie van de **PvdA** opgeroepen tot verdere harmonisatie van belastingen binnen Europa teneinde de daling van de belastingopbrengsten en de uitholling van de belastinggrondslag te keren. Graag vernemen de leden van de PvdA-fractie van de regering welke maatregelen zij voornemens is te nemen om hier een einde te aan maken? In hoeverre wordt zij daarin geholpen door de OESO-initiatieven naar aanleiding van het rapport over Base Erosion and Profit Shifting (BEPS) en op Europees niveau, en in hoeverre is zij bereid eenzijdig op te treden? De leden van de PvdA-fractie ontvangen hierop graag een reactie van de regering.

Zorgen hebben de leden van de **CDA**-fractie ook over de wijze waarop het door de OESO en G20 geëntameerde BEPS-project zich ontwikkelt. Ook de aan dit project gelieerde verboden staatssteunacties van de Europese Commissie leiden ertoe dat Nederland steeds meer op achterstand en in ieder geval internationaal in het defensief dreigt te komen staan. Hoe schat de regering in dit verband de toekomst in van de innovatiebox? Wat zal het bereik zijn van de EU staatssteunregelingen bij transferpricing? Dreigt niet de situatie te ontstaan dat de OESO Transfer Pricing Guidelines als externe maatstaf zullen gaan fungeren bij de beoordeling van rulings over transfer pricing (vergelijk de Starbuckszaak). In hoeverre is het terecht dat de Europese Commissie eenzijdig bepaalt wat de «normale belastingdruk» is in een land om te bepalen of afgesproken rulings al dan niet leiden tot een selectief voordeel met als gevolg dat zij verboden staatssteun impliceren? Gaan naar de inschatting van de regering rulings over transfer pricing in de toekomst vallen onder de spontane automatische uitwisseling van informatie?

¹² Kamerstukken I 2014–2015, 33 950, C

¹³ Kamerstukken I 2014–2015, 33 950, B

Evenals het lid van de Partij voor de Dieren bij de Algemene Financiële Beschouwingen, vragen de leden van de fractie van de **SP** zich af of de regering meent dat de belastingfaciliteiten die zij biedt aan internationaal gevestigde en internationale bedrijven de concurrentiepositie van uitsluitend nationaal opererende bedrijven schaadt of zou kunnen schaden. Immers, onder overigens gelijkblijvende omstandigheden kunnen eerstgenoemde bedrijven door de belastingfaciliteiten hun prijzen verlagen of minder verhogen ten koste van marktaandeel van de nationaal opererende bedrijven. De leden van de SP-fractie ontvangen hierop graag het commentaar van de regering.

8.2 Herziening belastingstelsel

Op de toezegging¹⁴ van de regering bij de plenaire behandeling van het Belastingplan 2014 over het meenemen van voorstellen voor verlaging van de belasting op arbeid bij de kabinetsreactie op de commissie Van Dijkhuizen (T01956), hebben de leden van de fractie van de **PvdA** nog geen expliciete reactie mogen ontvangen. Deze leden constateren dat de regering nu besloten heeft tot een brede beschouwing op het belasting- en toeslagenstelsel in plaats van uitsluitend een reactie op de adviezen van de commissie Van Dijkhuizen. Mogen de leden van de PvdA-fractie er dan vanuit gaan dat de regering wél expliciet op hun voorstellen zoals gedaan bij de plenaire behandeling van het Belastingplan 2014 zal reageren bij deze brede beschouwing? En mogen zij deze reactie dan op Prinsjesdag verwachten?

Uit berekeningen van het Centraal Planbureau (CPB) zou volgens de leden van de PvdA-fractie blijken dat het weinig zin heeft om de belastingtarieven te verlagen teneinde de werkgelegenheid te stimuleren. Zinvoller is het te korten op de bijstand, aldus het CPB, te investeren in kinderopvang of moeders aan te moedigen meer te gaan werken. Via belastingmaatregelen is het moeilijk om mensen in deeltijdwerk te stimuleren meer uren te gaan werken, zo blijkt uit het CPB model. Voor één specifieke groep is het volgens het CPB wel zinvol om te proberen hun gewerkte uren te vergroten: moeders met jonge kinderen. Volgens het CPB is het dan ook profijtelijk een belastingherziening te richten op de verhoging van de inkomensafhankelijke combinatiekorting. Die is specifiek bedoeld voor werkende ouders. Graag ontvangen de leden van de fractie van de PvdA een reactie van de regering op deze analyse.

Broodnodige hervormingsvoorstellen van ons belastingstelsel ontbreken, zo stellen de leden van de **CDA**-fractie; zij worden op de lange baan geschoven en afhankelijk gemaakt van de beschikbaarheid van voldoende «smeerolie» in de vorm van miljarden euro's om de hervormingen te kunnen financieren dan wel draagbaar te maken. Daarmee wordt de belastinghervorming afhankelijk gemaakt van het economische herstel van Nederland, terwijl het nu net die belastingherziening zou moeten zijn die dit economische herstel mede moet bewerkstelligen. Met een ijzeren regelmaat lopen we aan tegen de uitvoeringsgrenzen van het huidige stelsel; zowel de Belastingdienst als de belastingplichtigen hebben de grootst mogelijke moeite om datgene te doen wat het fiscale stelsel van ze verlangt.

Binnenkort publiceert emeritus hoogleraar fiscale economie Leo Stevens een nieuwe druk van het Handboek Inkomstenbelasting 2001. Als een soort bijsluiter bij dit handboek dient de publicatie «100 jaar inkomstenbelasting en hoe nu verder?» In deze brochure heeft Stevens een overzicht

¹⁴ Opgenomen in het toezeggingenregistratiesysteem van de Eerste Kamer op www.eerstekamer.nl onder nummer T01956.

opgenomen van naar zijn mening «wenselijke en haalbare wetstechnische hervormingsmogelijkheden» die zouden kunnen leiden tot «daadwerkelijke vereenvoudigingsmogelijkheden en het doorvoeren van aanpassingen in de bestaande inkomstenbelasting». De leden van de CDA-fractie verzoeken de regering om voorafgaande aan het plenaire debat over het Belastingplan 2015 te reageren op de voorstellen van professor Stevens. Welke van deze voorstellen acht de regering op korte termijn haalbaar en welke niet?

Het uitblijven van financiële meevallers en het feit dat de Belastingdienst gebaat is bij een jaar van relatieve rust, zijn wat de leden van de **D66**-fractie betreft geen doorslaggevende redenen om dringende hervormingen uit te stellen. Vanuit verschillende hoeken, waaronder het IMF en de OESO, is geconstateerd dat de Nederlandse economie niet gebaat is bij de status-quo van het belastingstelsel.¹⁵ Met name de hoge lasten op arbeid worden aangemerkt als verstoring, waardoor het groeipotentieel van de Nederlandse economie op dit moment onvoldoende wordt benut. Daarnaast is de noodzaak van vergroening en vereenvoudiging onverminderd groot. Het voorliggende wetsvoorstel biedt op deze terreinen weliswaar enkele verbeteringen, maar het is van cruciaal belang dat de regering op korte termijn verdergaande maatregelen gaat treffen. Deze kerngedachte lijkt binnen het politieke spectrum breed gedragen te worden.

Desondanks worden er op bovengenoemde terreinen nog geen grote stappen gezet. In dit verband wordt er vaak verwezen naar de brief «Herziening belastingstelsel».¹⁶ Uit deze brief blijkt, gezien de heldere probleemschets, dat ook de regering inziet dat het belastingstelsel dringend aan hervorming toe is. Ook heeft de Minister-President recentelijk op een VVD-congres aangegeven dat belastingherziening urgent is. Deelt de regering de uitspraken van de Minister-President? Het valt de leden van de **D66**-fractie echter op dat een tijdspad in de brief vrijwel geheel ontbreekt. Vooralsnog stelt regering de herziening uit tot het moment dat financiële meevallers € 3 tot 5 miljard bedragen, zodat inkomenseffecten kunnen worden gecompenseerd. Hoelang is de regering bereid te wachten op dergelijke meevallers? Als deze meevallers de komende vijf jaar uitblijven, wat niet ondenkbaar is, wordt de hervorming dan ook verder vooruitgeschoven? Of wil het kabinet in dat geval ruimte zoeken in het beperken van overheidsuitgaven? Wat zijn de jaarlijkse *opportunity costs* van het uitstellen van de hervorming? Liggen deze geschatte kosten hoger of lager dan de benodigde financiële meevallers?

Het valt de leden van de **GroenLinks**-fractie op dat het Belastingplan 2015 een tamelijk beleidsarm document is. De leden constateren dat de regering er ondanks verschillende toezeggingen niet is geslaagd om in de eerste helft van 2014 met een reactie op het rapport van de Commissie Van Dijkhuizen en de daarmee samenhangende visie op de hervorming van het belastingstelsel te komen. Kan de regering uitleggen wat precies heeft gemaakt dat deze toezegging, die onder meer in deze Kamer is gedaan ter gelegenheid van de behandeling het Belastingplan 2014, niet nagekomen kon worden? Wat waren precies de vertragende factoren die zich blijkbaar begin 2014 hebben voorgedaan, maar in december 2013 nog niet voorzienbaar waren?

---

¹⁵ Economic Challenges and Policy Recommendations for the Euro Area (OESO, 2014) en Article IV Consultation (IMF, 2011)

¹⁶ Kamerstukken II 2014–2015, 32 140, nr. 5

In de brief¹⁷ over de herziening van het belastingstelsel die de regering op Prinsjesdag aan deze Kamer heeft gestuurd, stelt de regering twee doelen voor de herziening van het belastingstelsel: het moet minder complex en het moet zorgen voor meer werkgelegenheid en economische groei. Het valt de leden van de GroenLinks-fractie op dat het leveren van een bijdrage aan een duurzamer economie, c.q. het toewerken naar een circulaire economie geen doelstelling is van de hervorming. Is dat juist, en zo ja, waarom heeft de regering vergroting van de duurzaamheid niet mede tot doel gemaakt van de belastingherziening? Ziet de regering mogelijkheden een dergelijke doelstelling alsnog toe te voegen, en is het daartoe bereid? Graag een toelichting (NB de leden van de GroenLinks-fractie vragen hier niet naar de wenselijkheid en haalbaarheid van concrete maatregelen, zoals genoemd in keuze 7, maar naar de doelstelling als zodanig).

In de genoemde brief maakt de regering 8 keuzes met betrekking tot de herziening van het belastingstelsel. De leden van de GroenLinks-fractie lezen echter maar weinig heldere keuzes, en veel dilemma's in de brief. Zo worden onder keuze 7, de verschuiving van belasting op arbeid en ondernemen naar duurzaamheid, vooral beren op de weg benoemd, en lijkt de enige keuze die wordt gemaakt het opstellen van een inventarisatie ten behoeve van een discussie tijdens het Nederlandse voorzitterschap van de EU in 2016. Wat zijn nu precies de keuzes van de regering om te komen tot de gewenste verschuiving?

Zowel politiek als maatschappelijk wordt momenteel veel gedebatteerd over een herziening van de belasting op vermogen, aldus de leden van de GroenLinks-fractie. In de brief van de regering over de belastingherziening wordt wel benoemd dat de huidige regeling van de vermogensrendementsheffing als onrechtvaardig wordt ervaren, maar onder de keuzes komt een aanpassing van de vermogensrendementsheffing of een andere vorm van belasting op vermogen niet voor. Welke keuzes maakt de regering op dit punt? Ziet de regering een vermogensaanwasbelasting als een optie? Welke landen maken gebruik van een vermogensaanwasbelasting? Hoe zijn deze verschillende vermogensaanwasbelastingen vorm gegeven? Welke voor- en nadelen (kansen en/of risico's) ziet de regering voor een dergelijke belasting in Nederland? Kan de regering meer in het algemeen een overzicht geven van de wijze waarop vermogen / vermogensrendement / vermogensaanwas in de landen van de EU wordt belast? Wat is de grondslag van de belasting, welke tarieven worden gehanteerd en wat zijn de effecten? Indien een overzicht niet voor de behandeling van het Belastingplan gegeven kan worden, kan de regering dan toezeggen dat een dergelijk overzicht in het eerste kwartaal van 2015 wordt opgesteld?

In de brief over de belastingherziening zegt de regering vanaf Prinsjesdag draagvlak te gaan zoeken op basis van de gekozen doelstellingen. Er zijn nu bijna drie maanden verstreken. Kan de regering een update geven van het proces? Welke stappen zijn er gezet om het draagvlak te zoeken, met welke partijen en (maatschappelijke organisaties) is inmiddels gesproken, en is er al te zeggen waar veel en waar weinig draagvlak voor bestaat?

De leden van de **ChristenUnie**-fractie vragen de regering om een reactie op de recente studie¹⁸ van het CPB waaruit blijkt dat, op basis van het nieuwe MICSIM model van het Planbureau, de arbeidsmarkteffecten van

¹⁷ Kamerstukken I 2014–2015, 32 140, A

¹⁸ CPB Achtergronddocument «MICSIM – Een microsimulatiemodel met gedrag voor de analyse van wijzigingen in het belasting- en uitkeringsstelsel in Nederland», november 2014.

belastingherziening beperkt zijn. Deelt de regering de beleidsconclusies van de studie?

8.3 Belastingen op vermogen en de vermogensverdeling

De leden van de **CDA**-fractie memoreren dat het dit jaar op 19 december aanstaande precies honderd jaren geleden is dat de Wet IB 1914 het leven zag. Na de door Pierson ingevoerde gesplitste inkomstenbelasting – de belasting op bedrijfs- en andere inkomsten (Wet van 2 oktober 1893, Stb. 149) en de vermogensbelasting (Wet van 27 september 1892, Stb. 223) –, kwam er in 1914 een algemene en progressieve inkomstenbelasting. Daarmee werd de ommekeer gemarkeerd van een staat die zijn belastingen vooral putte uit de bestedingen in de vorm van verbruiksbelastingen als invoerrechten en accijnzen, naar een staat die zijn belastingen wilde baseren op een heffing die het inkomen naar draagkracht wenste te belasten. Niet alleen de bestedingen, ook het gedeelte van het inkomen dat werd bespaard, moest worden belast. Op basis van de wet van het afnemende grensnut, diende daarbij een (gematigde) progressie in aanmerking te worden genomen: naarmate het inkomen steeg, nam de belastingdruk geleidelijk toe. Het hoogste tarief was 5% voor inkomens boven 20.000 gulden. Anders dan onder de vermogensbelasting van Pierson, die bij de belastingheffing van inkomsten uit vermogen uitging van een wettelijk vastgesteld fictief rendement van 4%, belastte de Wet IB 1914 de reële inkomsten uit vermogen. De inkomsten uit arbeid en de inkomsten uit vermogen werden min of meer op dezelfde wijze vastgesteld; het tarief werd toegepast op het gehele inkomen. Aldus was sprake van een synthetische inkomstenbelasting. Dat de Wet IB 1914 niet helemaal kan worden gekarakteriseerd als een belasting van het reële inkomen, kwam door het bronnenfictiestelsel, maar dat vond zijn oorzaak in de technische onmogelijkheid in die tijd om te werken met voorlopige aanslagen en voorheffingen. Uitgangspunt was de heffing op basis van de reële inkomsten uit vermogen en arbeid. Dat werd toen gezien als vooruitgang. Hoe wrang is het dan toch eigenlijk dat we thans anno 2014 in box 3 de reële inkomsten uit vermogen niet belasten, maar net als in 1892 uitgaan van een fictief rendement van 4%. Derhalve hebben we met box 3 in feite een vermogensbelasting en is er geen inkomstenbelastingheffing op de feitelijke inkomsten uit vermogen. Dit fictieve rendement van 4% wordt vooral door kleine spaarders als een onrechtvaardigheid ervaren: zij worden geacht een vermogensrendement te behalen van 4% terwijl hun feitelijke rendement daar al jaren ver onder ligt. Waarom, zo vragen de leden van de CDA-fractie de regering, zou het bij wege van tussenoplossing in afwachting van een meer duurzame structurele regeling, niet mogelijk zijn dat de (nader te bepalen) categorie kleine spaarders voor de daadwerkelijke inkomsten uit hun spaarrekeningen wordt belast? Uitvoeringstechnisch hoeft dit niet op problemen te stuiten nu deze rendementen jaarlijks automatisch door de banken kunnen worden aangeleverd. Voor de overige vermogensbestanddelen zou dan, in afwachting van de aangekondigde belastingherziening, de huidige box 3 systematiek nog steeds kunnen worden toegepast.

De leden van de **SP**-fractie hebben vragen naar aanleiding van de reactie van de regering (17 november 2014) op vragen van leden van de commissie Financiën over de Nederlandse vermogensverdeling in het kader van het Belastingplan 2014.¹⁹ In de reactie (blz. 5) alsook in de brief van 16 september en in de brief over de herziening van het belastingstelsel stelt de regering dat «het streven naar evenwichtige inkomensverdeling» een van de drie pijlers uit het regeerakkoord is. De leden van de

¹⁹ Zie de brief over de Nederlandse vermogensverdeling van 16 september 2014 (33 752, R) en het schriftelijk overleg over eerstgenoemd stuk (33 752, V).

SP-fractie constateren dat de regering de huidige inkomensverdeling derhalve niet evenwichtig acht aangezien er anders gestaan zou hebben het «handhaven» van de evenwichtige inkomensverdeling. Is dit een correcte constatering, zo nee waarom niet? De vervolgvraag is wat de regering onder «evenwichtig» verstaat. Evenwichtig verwijst waarschijnlijk metaforisch naar een gewichtsbalans. Is dit correct? Zo ja dan gaat het om minder scheef, zo nemen de leden van de SP-fractie zonder tegenbericht aan. In dit verband is de volgende passage uit de brief van 17 november opvallend: «Desalniettemin [de vergelijking en meting van vermogens] heeft het kabinet, zoals in de brief is aangegeven, veel aandacht voor vermogensongelijkheid en inkomensongelijkheid. Het streven naar evenwichtige inkomensverhoudingen is niet voor niets een van de drie pijlers uit het regeerakkoord.»²⁰ Kan de regering aangeven of zij de huidige vermogensverdeling evenmin «evenwichtig» acht? Volgens alle gangbare maatstaven is de vermogensverdeling immers nog schever dan de inkomensverdeling. Indien de regering de huidige vermogensverdeling onevenwichtig, c.q. te scheef, acht welke maatregelen en in het bijzonder belastingmaatregelen gaat zij dan nemen om deze verdeling na belastingheffing minder scheef te doen zijn?

8.4 Bijbetaling inkomstenbelasting over 2014

De leden van de fractie van de **PvdA** constateren dat de inkomensafhankelijke afbouw van de algemene heffingskorting niet tijdig verwerkt is in de tabellen voor de loonbelasting. Wanneer was dit probleem bekend, op welke wijze is dit gecommuniceerd en meent de regering dat de communicatie tijdig en adequaat was? Welke maatregelen heeft de regering genomen of is zij voornemens te nemen om een dergelijke fout in de toekomst te vermijden?

8.5 Btw

De leden van de **CDA**-fractie hebben verder nog een vraag over het Europese ATP-arrest. Dit arrest is van belang voor de mate waarin pensioenfondsen btw moeten betalen. Veel pensioenfondsen moeten door het beperken van de btw-koepelvrijstelling vanaf januari 2015 btw betalen voor administratiediensten, waardoor de uitvoeringskosten aanzienlijk toenemen. Thans loopt er een rechtszaak bij het gerechtshof in Den Haag waarbij in januari 2015 een uitspraak wordt verwacht op een Nederlandse pensioenregeling in relatie tot het ATP-arrest. Is de regering bereid om in afwachting van deze uitspraak pas op de plaats te maken met het beperken van de koepelvrijstelling? Een hiermee verband houdende vraag is of de regering van mening is dat deelnemers beleggingsrisico lopen bij gangbare pensioenfondsen (en dus niet uitsluitend bij fondsen met beschikbare premieregelingen).

In de memorie van toelichting gaat de regering kort in op de gevolgen van het Fuchs-arrest, zo lezen de leden van de **GroenLinks**-fractie. Daarbij wordt met name aandacht besteed aan de mogelijkheid dat particulieren de voorbelasting terugvragen. Kan de regering aangeven in hoeverre particulieren gebruik maken van de mogelijkheid de betaalde voorbelasting terug te vragen? Naar het oordeel van de leden van de GroenLinks-fractie is de btw-regeling met betrekking tot zonnepanelen voor particulieren ingewikkeld en niet erg transparant. Is de regering dat met deze leden eens, en ziet zij mogelijkheden de regeling te vereenvoudigen?

²⁰ Kamerstukken I 2014–2015, 33 752 V, blz. 5.

8.6 Toeslagen

Een groot verschil met de situatie van een eeuw geleden is het fenomeen van de toeslagen, aldus de leden van de **CDA**-fractie. Het toeslagenstelsel leidt tot veel complicaties en fraudemogelijkheden. Wat is er precies op tegen, zo vragen deze leden de regering, om deze toeslagen voortaan niet meer aan de belastingplichtigen uit te keren, maar aan de zorgverzekeraars (zorgtoeslag), de verhuurders (huurtoeslag) en de kinderopvanginstellingen (kinderopvangtoeslag)? Zou een dergelijk stelsel de kans op fraude met de toeslagen niet aanzienlijk beperken? Zou het bovendien niet tot een aanzienlijke vereenvoudiging voor de burgers en de Belastingdienst leiden?

Alle redelijkheid lijkt te zijn weggevallen als het gaat om de toepassing van het partnerbegrip bij opvangsituaties, zo stellen de leden van de CDA-fractie. Indien een persoon die dakloos is of bijvoorbeeld is weggelopen van een gewelddadige echtgenoot, in een opvanghuis terecht komt en met meerdere personen in wisselende combinaties met en zonder kinderen in dit tehuis woont, kunnen er ongewenste gevolgen optreden voor de regeling van onder andere de toeslagen. Als namelijk twee volwassenen op hetzelfde adres zijn ingeschreven in de Basisregistratie Personen en op dit adres een kind van een van hen staat ingeschreven, zijn ze voor de inkomstenbelasting en toeslagen verplicht partners. Er is slechts een tegenbewijsmogelijkheid opgenomen voor het geval van (onder)huur. De leden van de CDA-fractie roepen de regering op om aan deze absurde situatie waarin mensen die niets met elkaar te maken hebben maar alleen toevallig in hetzelfde opvanghuis tijdelijk terecht zijn gekomen als partners worden aangemerkt, een einde te maken.

8.7 Pensioen in eigen beheer

De leden van de CDA-fractie constateren dat er nog steeds geen oplossing is bedacht voor het pensioen in eigen beheer van de dga, in het bijzonder voor de gevolgen die voortvloeien uit het verschil in de wettelijk voorgeschreven fiscale rekenrente en de huidige commerciële rekenrente. Doordat de commerciële pensioenverplichting op een veel hoger bedrag staat dan de fiscale pensioenverplichting, worden dividenduitdelingen nagenoeg onmogelijk gemaakt omdat deze fiscaal al snel als afkoop van pensioen worden beschouwd. De Staatssecretaris werkt al geruime tijd aan een alternatieve regeling voor het pensioen in eigen beheer. De meest kansrijke variant is een pensioenreserve, die gelijkenis vertoont met de oudedagsreserve voor de IB-ondernemer. Daardoor dreigen alle problemen die thans bestaan in verband met de oudedagsreserve in de IB, te worden overgeheveld naar de dga. Niemand ervaart de oudedagsreserve in de IB immers als een echte oudedagsvoorziening; het is veel meer een tarieffaciliteit. Waarom zouden we dit alom bekritiseerde stelsel nu ook gaan invoeren voor de dga? Is het niet veel verstandiger om het pensioen in eigen beheer helemaal af te schaffen en te vervangen door een generieke tariefsverlaging, bijvoorbeeld van het tarief van box 2 of van het lage Vpb-tarief?

8.8 Aftrek levensonderhoud kinderen

De leden van de **PvdA**-fractie stellen ten slotte graag een vraag met betrekking tot de aftrekbaarheid van kinderalimentatie (de leden van de SP-fractie sluiten zich aan bij deze vraag). Ouders die alimentatie betalen kunnen vanaf 2015 een deel van de betaalde alimentatie niet meer aftrekken. Hoe is dit gecommuniceerd en meent de regering dat de communicatie tijdig en adequaat was? Welke maatregelen heeft de

regering genomen of is zij voornemens te nemen om de communicatie in de toekomst te verbeteren?

8.9 Ramingen belastingopbrengsten

De kans dat de door de regering geschatte extra opbrengt aan inkomsten- en dividendbelasting van ruim 1 miljard euro als gevolg van extra dividenduitdelingen door de tijdelijke verlaging van het aanmerkelijkbelangtarief in 2014 zal worden gehaald, is volgens de leden van de **CDA**-fractie buitengewoon gering. Kan de regering hiervan een inschatting geven, bijvoorbeeld op basis van de reeds gerealiseerde dividendbelastingontvangsten dit jaar? Eenzelfde twijfel hebben de leden van de CDA-fractie over het realiseren van de extra geschatte ontvangsten als gevolg van de stamrecht-BV-maatregel vorig jaar. Hoe schat de regering deze opbrengst in?

In het verleden zijn er wel meer foute schattingen geweest rondom verwachte belastingopbrengsten. Zo zal naar de inschatting van de leden van de CDA-fractie de verwachte opbrengst van 500 miljoen euro per jaar van de invoering van de integrale vennootschapsbelastingplicht van woningcorporaties ook bij lange na niet zijn gehaald. Kan de regering aangeven hoeveel daadwerkelijk is gerealiseerd aan extra vennootschapsbelasting als gevolg van deze maatregel? Dergelijke schattingen spelen ondanks de onzekerheidsmarges wel vaak een grote rol bij de vorming van nieuwe regeringscoalities en/of bij het afspreken van bezuinigingsmaatregelen en lastenverhogingen. Als dan achteraf blijkt dat de schattingen niet worden gehaald, wordt duidelijk dat de in het verleden genomen beslissingen op drijfzand zijn gebaseerd. De genomen maatregelen zijn dan vaak echter niet meer terug te draaien. Nu zijn schattingen altijd met enige onzekerheid omgeven, maar bij al deze voorbeelden gaat het om schattingen die van tevoren zeer werden betwist. Hoe kijkt de regering hier tegenaan? Worden er in de begrotingspraktijk gradaties in schattingen gemaakt afhankelijk van de mate van onzekerheid waarmee deze zijn omgeven? Wat zijn de maximaal aanvaardbare onzekerheidsmarges die de regering en het CPB in deze hanteren? Is de regering bereid deze foutenmarges voortaan desgewenst ook te communiceren met het parlement?

De leden van de commissie zien de beantwoording van voorgaande vragen met belangstelling tegemoet. Zij verzoeken de regering de memorie van antwoord zo mogelijk uiterlijk vrijdag 5 december 2014 aan de Eerste Kamer toe te zenden.

De voorzitter van de vaste commissie voor Financiën,
Essers

De griffier van de vaste commissie voor Financiën,
Van Dooren